

Emne: Venligst afvis EU-formandskabets forslag om deregulering af nye GMO'er

Kære Fødevareminister Jacob Jensen, 16. januar 2025

Vi skriver til dig for at opfordre dig til at afvise det polske kompromisforslag om deregulering af genetisk modificerede (GMO-)planter, der er skabt ved hjælp af såkaldte 'nye genomiske teknikker' (NGT'er).

Det polske forslag adresserer ikke de vigtigste huller i lovforslaget af 5. juli 2023 fra Europa-Kommissionen. Det giver ikke gennemsigtighed om tilstedeværelsen af GMO'er, hvilket er vigtigt for både fødevarereproducenter, detailhandlen og forbrugere. Desuden indeholder kompromisforslaget ikke tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger til at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod de potentielle risici, der er forbundet med GMO-planter. Endelig adresserer forslaget ikke de negative konsekvenser af plantepatenter for landmænd og frøavlere.

Forslag om at påbyde mærkning af patenterede GMO-frø og give EU's medlemsstater mulighed for at forbyde dem på hele eller dele af deres territorium løser ikke det centrale problem: koncentrationen af magten på frømarkedet i hænderne på patenthaverne. Ved at placere ansvaret udelukkende på de enkelte medlemsstater, i forhold til at beskytte mod utilsigtet brug af patenterede frø, underminerer forslaget den kollektive indsats, der er nødvendig for at løse denne udfordring.

Forslaget introducerer juridisk usikkerhed ved at placere yderligere betingelser på nogle patenterede frø, men ikke andre - herunder dem, der stammer fra tilfældig mutagenese. Det er dårlig lovgivning og skaber usikkerhed på et tidspunkt, hvor der er brug for en stærk indsats for at forhindre multinationale frøfirmaers privatisering af genetiske ressourcer. Der er ikke samstemmende udtalelser om emnet i EU, hvilket gør landmændene vrede.

Forslaget er især skuffende, fordi den polske regering historisk set har støttet landmænd, frøproducenter og forbrugere, der ønsker at undgå GMO'er. For lidt over et år siden gik Polen ind for forbrugermærkning og sporbarhed »fra operatør til operatør og frem til slutforbruger« (Rådets dokument 16250/23 ADD 1, offentligt). Sammen med Østrig, Ungarn, Rumænien og Slovakiet insisterede Polen også på, at forslaget skulle indeholde »forsikringer [...] om, at patenter ikke vil øge markedsconcentrationen, ikke vil have en negativ effekt på små avlere og landmænd og ikke vil begrænse deres adgang til genetiske ressourcer« (Rådets dokument 16033/2023, offentligt). Men det nuværende forslag giver ikke disse kritiske forsikringer.

Derimod ser det nu ud til, at den polske regering er parat til at underminere forbrugernes tillid og svække landmændenes, detailhandlens og fødevarereproducenternes muligheder - også i den økologiske sektor - for at levere de GMO-frie fødevarer, som forbrugerne efterspørger. På trods af de foreslåede ændringer er lovforslaget således stadig skadeligt for både landmænd, fødevarereproducenter og forbrugere i EU.

Vi opfordrer dig til at afvise det polske forslag og at arbejde for beskyttelse af Danmarks landbrugssektor og borgernes interesser.

Med venlig hilsen,

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Klaus Loehr Petersen
Københavns Fødevarefællesskab, Martine Seedorff
Landsforeningen for Økosamfund, Ditlev Nissen
Miljøbevægelsen NOAH, June Rebekka Bresson
Foreningen Netværk for Økologisk Akvakultur, Birte Brorson
Landsforeningen Praktisk Økologi, Lotte Børresen
Dansk Vegetarisk Forening, Rune-Christoffer Dragsdahl
Permakultur Danmark, Ruth Marie Kondrup
Frie Bønder - Levende Land
Grøn Hverdag, Jørgen Martinus
Frøsamlerne, Christina Abildtrup Jørgensen
Det Fælles Bedste, Niels Aagaard
Demeterforbundet i Danmark
Corporate Europe Observatory, Kenneth Haar

Kontakt:

Klaus Loehr-Petersen
info@biodynamisk.dk

June Rebekka Bresson
june@noah.dk